

REDACTIA

Deak Ferencz-utca nrul 20.

ABONAMENTUL

Pe un an 20 cor.
Pe jumătate an .. 10 ..
Pe 1 lună 2 ..Nri de Duminecă pe an 4
coroane.Pentru România și America
10 coroane.Pentru România și străinătate
numeri de zi pe an 40 franci.

ADMINISTRAȚIA

Deak Ferencz-utca nrul 20.

INSERTIUNILE

de un sir garmond: prima
dată 14 bani; a doua oară
12 bani; a treia oară 8 bani
de fiecare publicațiune.Manuscripte nu se
inapoiază.

Telefon oraș și comitat 502.

TRIBUNA

Adunarea din Lipova.

(sb.) Înălțătoarele serbări petrecute în orașele din vecinătatea noastră, se impun și acum după adunare la unele reflecții pe cari nu le putem trece cu vederea. Ele mișcă suprafața opiniei publice într'un cerc de interes tot mai larg și apar ca însemnătate nu numai în ce privește viitorul Thaliei române, ci și în ce privește forța de capacitate a societății române de a împlini singură probleme atât de mari și prin urmare și de grele.

Căci crearea și susținerea unui teatru național, ca produs singur al însuflețirii publicului este o problemă nu ușoară, nu numai la noi, ci și la popoare cu vechi tradiții culturale, posedând orașe și puternice pături de burghezie la cari începe teatrul să devie o necesitate.

Că în mijlocul societății noastre a putut să încolțească ideea teatrului național și acum, fără orice îndoială, să ne surdă tuturor căderile sale cât mai apropiate, este o dovadă nu numai de accesibilitatea sufletească a poporului nostru pentru artă, ci și mai presus de toate o dovadă de pătrundere fină a misiunii teatrului la noi, ca factor al treilea, — pe lângă biserică și școală, — a conservării noastre naționale.

Adunarea din Lipova ni-a satisfăcut în aceste două direcții. Am avut și deliciul artei, limbei noastre dulci pe scenă și am văzut și efuziunea darnică a publicului românesc

pentru acest al treilea așezământ al conservării sale naționale.

Ne putem felicita fără îndoială cu toții de acest rezultat, ar fi însă lipsă de recunoștință a nu scoate în relief, meritul și vrednicia comitetului fondului de teatru, în frunte cu meritosul ei președinte, Iosif Vulcan, cari conduc societatea aceasta an de an în succese tot crescânde. Petrecem cu multă dragoste munca asiduă a comitetului, mai ales în direcțiunea pregătirii temeiului viitorului teatru și... să sperăm că va urma de aci înainte și activitatea, poate mai grea, a întruchipării scenei și artei noastre teatrale.

Avem satisfacția să salutăm și în direcțiunea din urmă un fericit început. La adunarea din Lipova, am avut iluzia întreagă a farmecului teatrului național. Nu numai discursuri, banchete, ședințe ci am savurat și artă, artă adevărată, căreia noi suntem dispuși a-i acorda cel puțin atâta însemnătate câtă o dăm succesului material al adunării din Lipova. Vorbim de concertul și reprezentația teatrală a distinșilor noștri artiști, d-șoara Valeria Papp și a d-șoarei Olimpia Brașoveanu și a fostului bursier al societății de teatru dl Zaharie Bârsan. Ceeace ni-au oferit dănsii, ne va rămânea întipărit în suflet, și după ce au evaporat de mult amintirea discursurilor și ședințelor la câte am asistat.

Da, nu ne putem suprima cuvintele de laudă la adresa fostului bursier al societății a dlui Zaharie Bârsan pentru inițiativa frumoasă ce a luat cu turneul său. A zis bine, cine a zis că asemenea unui nou Millo

cutreeră satele și ținuturile românești și pe urma lui teatru românesc ia ființă palpabilă, entuziasmul pentru artă crește și poate nu exagerăm dacă vom hărăzi și succesul extraordinar al adunării din Lipova, însuflețirii generale pe care a stârnit-o artistul în toate ținuturile românești pe unde a făcut să strălucească arta sa.

Iată de ce am dori ca comitetul să urmărească mai intențiv mișcarea teatrală și în aceasta direcțiune și să acorde întreg ajutorul său moral și dacă e de lipsă și material pentru a încuraja aceste năzuințe laudabile a artiștilor noștri.

Mai avem apoi un cuvânt de laudă la adresa publicului român din Lipova care a primit cu atâta căldură steagul Thaliei române a doua oară în mijlocul său. Spiritul de sacrificiu pentru cultura națională a Lipovenilor a făcut o splendidă mărturisire despre sine. În două zile s'a adunat suma frumoasă de 3000 cor. ca taxe de membrii noi, ceea ce a făcut ca și în privința materială, adunarea din Lipova să fie — cum a numit-o președintele — epocală.

Ținem să publicăm chiar aci lista membrilor noi, fondatori și pe viață cari s'au înscris la adunarea din Lipova.

Fondatori: »Lipovana« institut de credit, Lipova, »Murășanul« institut de credit, M-Radna și Dr. Traian Putici, protopop în Timișoara.

Pe viață: dr. Vasile Avramescu, avocat Maria-Radna; Matei Bocșa, funcționar în Lipova; Procopie Givulescu, potopop în M-Radna; dr. Sever Ispravnic, avocat în Arad; dr. Alesandru Marta, avocat Lipova;

Concertul din Lipova.

Au trecut și serbările dela Lipova, unde cei ce au luat parte au fost împărțșiți de o rară plăcere sufletească. Și când stau singur în chilia mea scundă și sărăcioasă, unde mă simt mântuit de valorile vieții sgomotoase dela oraș, nu pot face să nu lunec cu gândul înapoi și acum la acele momente de înălțare, la acele clipe senine, ce le-a trăit sufletul meu în întreg cuprinsul lui, sub farmecul și vraja prestațiilor artiștilor noștri.

Parcă văd cum se înviorau inimile bătrânilor, parcă văd câtă mândrie simt în sufletul lor vișătorii, cari în întreaga lor viață au muncit pentru realizarea teatrului român și la noi, a cărui început hotărât se vede deja.

A și fost de față la acel concert, multă lume din toate părțile grăbit-au toți prietenii și cunoșcătorii artistului Z. Bârsan, toți doritorii de bine a unui început mângăitor, ce se pornește încet, dar cu siguranță pentru teatrul nostru. De față au fost admiratorii d-șoarei Olimpia Brașoveanu, care nutrită de cel mai sfânt idealism, călătorește alături de Z. Bârsan pentru ai fi conlucrătoare la marea educație națională, propovăduită cu atâta foc și însuflețire de pe scena română.

Ni s'a mai dat prilejul, să vedem debutând și pe cântăreața noastră de forță: d-șoara Valeria Papp, care cu glasul-i dulce și puternic, a fermecat inimile iubitoare de cântece românești, de doina română, care este a noastră a tuturor, formată din freamătul frunzelor pădurii, din isvoarele spumegătoare, cu apă cristalină, curată,

ca conștiința unui suflet de fecioară, din sările cu lună plină și zâmbitoare, din frumoase raze de soare, din dragostea flăcăilor, din focul iubirii fetelor și din durerile obiditului nostru neam.

Și când vezi desfășurându-se înaintea ochilor tăi episoade ce le trăește fiește-care om cu inimă, când auzi cântându-se cu mult sentiment doinele dulci românești se poate oare să nu te înalți peste patimile aceste vieții de rând și să nu te ridici în sferile vieții, propovăduite de oameni idealști, senini și mântuiți de a pizmei răutate?

Se poate să rămâi nemișcat și nepăsător, pizmuitor ca un moflanj blasat, pentru care începuturile de rosturi bune, ce se infiripează la noi, n'au nici o trecere?

Z. Bârsan a concertat acum pentru prim dată în părțile noastre. El a aprins făclia luminii la Sibiu, ca simplu bursier al »Societății de fond pentru teatru român«. Și de atunci cutrieră toate centrele românești, dând reprezentațiuni, dezvoltând gustul pentru arta română. Și ori unde s'a prezentat, ori unde a debutat, a reportat mari succese. Pe unde merge, organizează trupe de diletanți, îi învață la rostire corectă românească, deșteaptă gust pentru frumosul estetic.

La Lipova în lipsa de alți diletanți a fost nevoit să ni-se prezinte și ca actor dramatic și ca actor comic. Puterea lui de forță și-a arătat-o însă în rolurile din »Marinarul« (a trebuit să joace două).

Scenele sfașietoare ale marinarului îndrăgostit, care, — după ani îndelungați scăpând ca prin minune din vârtejul valorilor mării mâniașe, — se reîntoarce acasă și vede, că iubita lui este mă-

ritată, au fost interpretate cu atâta putere, atât de real și atât de corect încât la mulți pricepători din cei de față se vedeau câte două lacrimi mari ivindu-se în colțul genelor.

S'a știut transpune în sufletul și în inima marinarului, ce se vede frânt de propriul său amor desnașdăit.

Cu toate că în »Marinarul« s'a înfățișat ca desăvârșit arși, a plăcut și mult celor mai mulți în comedia »Sluga la doi stăpâni« dovadă, că publicul nostru este încă primitiv în ale dramei și este accesibil pentru lucruri ușoare, ce învelesc. S'au găsit chiar mulți, și nu oameni de rând, cari râdeau pe infundate, când pe scenă se petreceau cele mai dureroase scene. Și se înțelege, acestia făceau apoi critici.

Dar în sfârșit cu toate nemulțumirile unora, Z. Bârsan rămâne, ce trebuie să rămână, artist, actor dramatic în puterea cuvântului. El este îndrăznețul încercător de a relua la noi firul întrelăsat de Millo și Pascali. Are destulă tărie, simte în sine destulă putere de a pregăti public ascultător pentru teatru, ce are să se înființeze. Activitatea lui, și turneele artistice, vor forma o pagină însemnată în dezvoltarea teatrului la noi.

D-șoara Olimpia Brașoveanu e mai puțin cunoscută la noi. Nu s'a arătat în mijlocul Românilor de dincoace numai în timpul din urmă, însoțind pe dl Bârsan în turneul său artistic.

E de o înfățișare drăgălașă și foarte simpatică, cu ochii plini de milă, privirea senină, din care transpiră bunătatea. Pare melancolică și iubește mai mult tăcerea. În rolul din drama »Marinarul«

dr. Constantin Missits, avocat Lipova; Aurel Saviciu, cassar și proprietar Lipova; Voicu Hamsea, potopop Lipova; dr. Atanasie Brădean, medic Lipova; dr. Aurel Halic, medic Lipova; Terentie Buhescu, taxator silvanal Lipova; Moise Moisescu, frizerul Curții regale București; și Valerie Milovan, notar comunal Mândruloc.

Adunarea din Lipova ni-a dus cu un pas puternic înainte spre realizarea visului frumos al întrupării teatrului național.

Din România.

Demonstrații antigrecești în Galați.

După cum am anunțat, autoritățile au împedat pe studenții macedoneni de a putea închiria o sală pentru meetingul organizat pe ziua de azi. Aceasta n'a făcut decât să întărească pe macedoneni și meetingul să aibă un sfârșit regretabil.

S'au devastat 100 prăvălii și locuințe ale grecilor.

Iată în mod amănunțit cum au decurs evenimentele:

Sosirea delegațiilor din Brăila.

Manifestanți în număr de peste 2000, în frunte cu muzica și foarte iritați pornesc cu toții pe strada Domnească în spre port. Haidueți și fluerături se aud la o distanță enormă.

Deși s'a consemnat armata și toată poliția era în mijlocul manifestanților, nu s'au putut totuși zădărnici devastările, dată fiind starea de spirit a cetățenilor. Ajungând în fața locuinței dlui dr Frangopol au dat jos firma și au spart geamurile, bombardând cu

A fost deajuns un singur strigăt: »La conzutul rusesc« pentruca mulțimea să nu mai poată fi oprită. În huidueli nesfârșite și în strigăte de »Jos spionii greco-muscălești!« mulțimea se duse la conzutul rus.

Acți manifestanții s'au oprit, au huiduit și au spart geamurile. Poliția s'a postat ime-

diat la intrarea în port, împiedicând înaintarea manifestanților.

De aci mulțimea, întărită și mai mult de atitudinea poliției, nu mai lăsă în drum nici o prăvălie grecească care să nu fie atacată și devastată. Astfel au fost devastate: restaurantul Vretos, magazinul de coloniale Manțoros, locuința dlui Georgiadis mare proprietar, locuințele dlor Carianopol, Luca Saris și Tilis.

Sosirea armatei.

Manifestanții se îndreaptă spre biserica grecească. Acți era postată o companie a regimentului Siret sub comanda dlui colonel Hartel. La zărirea armatei o mare indignare se produce în mulțime.

Studentul Popescu îndeamnă publicul să nu se intimideze și să meargă mai departe.

În acest timp se anunță prim-procurorului Sărățeanu și judeului de instrucție Părvulescu toate cele întâmplate.

Manifestanții au pornit mai departe spărgând geamurile Universel și Violatos (magazin de haine).

Ajungând în strada Brașoveni, în fața farmaciei Iluță s'a produs o mare încăerare.

Un tânăr luat drept grec a fost crunt bătut și umplut de sânge. Transportat la farmacie s'a constatat că e Român și că se numește Vorcescu.

Iată acum și numele celorlalte prăvălii devastate:

Simionovici, Zoias, Dimitriade, (tipograf), Papadopol, căruia s'a devastat și birtul și locuința sa, Valienatos. Colatos unde s'a dărâmat și un gard, apoi prăvălia dlui Prodrom.

Intrând în port, unde sunt numeroase prăvălii grecești, mulțimea manifestanților nu mai cunoștea margini. Cele mai multe prăvălii au avut obloanele trase. Manifestanții au lovit unele cu bastoanele. În port au fost devastate prăvăliile Moscos, Luca. Sari, Tail, Calavrezo.

La cofetăria dlui Costică Carande a avut loc o teribilă încăerare.

prin mișcările, stăpânite de o pricepere desăvârșită în interpretare, s'a impus de o artistă perfectă. Pe cât ții-se umplea sufletul de milă față de sbuciumările unui marinar, ce nu-și ajunge visul plămădit în inima lui îndrăgostită, cu atât ești mai mângâiat și conștiința mai liniștită, când vezi atâta caracter în fosta lui ideală, atâta putere sufletească, în cât mai bucuros respinge dela sine pe acela, pe care l'a dorit și iubit viața întreagă, și rămâne credincioasă ramoliturii ei bărbat, căruia i-a jurat credință.

A jucat cu atâta perfecțiune, încât a răpit cu sine inimile publicului, făcând să simtă și durere și mângâiere:

În »Furtuna casnică« nu mai era melancolică și visătoare. Ții-se părea un adevărat model de femeie certăreață, cum sunt toate femeile, când au de gând sau să-și supere bărbatul sau să stoarcă dela el vre-un cadou.

Și din publicul trist de mai nainte a făcut public plin de veselie, ce râdea cu hohote, aplaudând frenetic.

E foarte nimerit că cei doi artiști își fac un repertoriu atât de bine ales, căci numai așa poți mulțumi și pe cei cu gust mai dezvoltat pentru frumosul estetic, cât și pe ceice n'au încă darul de-al iubi.

Dșoara Valeria Papp s'a remarcat în anii din urmă ca o cântăreață de forță. Și-a câștigat deja un bun renume și prin fapta-i nobilă de a pune la cale mai multe concerte în centre românești,

cu scopul mărei, ca din venitul încurs să se ridice un monument de recunoștință episcopului mecenate, care a fost Mihail Pavel.

La Lipova a venit din deplină dragoste către arta română.

N'am văzut-o din anii copilăriei. Atunci era elevă a școlii civile din Beiuș, și pe acea vreme de plăcută »mintire studiam și eu la gimnaziul din acel oraș ce azi-măine nu-ți vine a crede să fie românesc, căci neamul lui Israil, se prea înmulțește și noi dăm îndărăt. La festivitățile, ce se arangeau, era prima între cântărețe. De atunci a trecut multă vreme la mijloc! Din mic bobocel, se făcuse o floare gingașe, o creațiune grațioasă, vecinic cu suris dulce pe buze. Are o înfățișare extraordinar de frumoasă. Voce puternică, ce o folosește cu multă dibăcie. Insuși măestrul nostru compozitor G. Dima s'a exprimat în mod foarte măgulitor despre cântăreața Valeria Papp, zicând, că are un glas metalic, unul dintre cele mai puternice dintre câte cunoaște, și se bucură de o perfectă școală. A fost admirată atât în cântecele străinei »Nina« din operă »Siciliană«, apoi în »Pastorale« și »Zigeunermädchen«, dar mai ales în cele românești; »Mara curge«, »Dorul Româncei« și »Sub arini«. În tonurile de sus aveă o voce puternică plină, ce umplea sala de răsuneț, în cele de jos era de o dulce duiosie fermecătoare. Unele acorduri păreau ca o limpeziciune de cristal.

A cântat, și cântecul ei a fost plin de sentiment emoționând adânc publicul, ce aplaudă frenetic cuprins de veselie. Doreă să audă noi și noi cântece fermecătoare. Și cântăreața li-a

Mare parte din mărfuri au fost aruncate în stradă, iar proprietarul magazinului bătut rău și umplut de sânge.

Apoi au fost atacate proprietățile Ionica Pappalas, Hagi Apostolis și Martin.

Din ordinul colonelului Hartel poliția va să aresteze un marinar care luase parte la manifestație. Publicul a înconjurat însă pe colonel. făcând scăpat pe soldat.

În momentul acesta sosesc în goană 100 de gardiști.

Manifestanții nu se intimidează însă: dau asalt cafenelei Panelinon dărîmînd firme și sfărîmînd geamurile.

Ajungând la debarcader, delegația de Brăila, împreună cu studenții urcă în vaporul căre pieacă spre Brăila, iar mulțimea se împrășteie în liniște.

Dela Brăila studenții din Capitală au luat trenul spre București.

Pagubele cele mai mari le-a suferit fabrica de rahat Carambi unde s'a devastat prăvălia, la locuința doctorului Caraianopol. Manifestanții au sfărîmat statueta scumpă.

Dela meetingul din Brăila.

Giurgiuvenii prin dl I. Boldescu, C. și Gh. Păscuiescu au trimis președintele meetingului antigrecesc din Brăila următoarea telegramă:

»Salutăm frățește meetingul vostru contra grecilor și aderăm la toate rezoluțiunile ce le veți lua. Jos grecii, trăiască brăilenii. Cetățenii din Cernavodă, au expediat prin dl Razuș Diamandi președintelui meetingului antigrecesc din Brăila, următoarea telegramă:

»Devotați sfintei cauze pentru care v'ati întrunit cu sufletul și inimă suntem între voi înainte! a voastră va fi izbânda. Cerul să vă întărească și să vă ocrotească!»

Președintele meetingului antigrecesc din Brăila, Pr. Grigorie Balaban a trimis Regelui, următoarea telegramă:

»Cetățenii brăileni, întruniți toți într-un mare meeting de protestare în contra banditismelor din Macedonia — alături de șu-

înțeles gândul, căci ne-a procurat bucurie dăcându-ne cu mai multe compoziii de muzică gram.

Celei slăvite de noi îi aducem mulțumire!

Din incidentul acestui concert se poate prilejul să fac o constatare ce este să o mărturisesc nu numai ca o parere a mea. Rare ori suntem în plăcuta poziție să auzim compoziții românești dela cântăreți desăvârșiți, chiar din acest motiv ași fi doritor să ne li-se dea numai atâta însemnătate, cât celor stăruine clasice. Să ne mângâiem și întărim sufletul mai mult cu ce e al nostru.

La acest concert au mai concurs dșoara Valeria Oros, d-nii Montani și Putici.

Dșoara Veturia Oros, a acompaniat la pian cu dibăcie pe Valeria Papp. Dl Montani s'a achitat pe deplin mulțumitor în rolul, ce l-a avut în comedia »Slugă la doi stăpâni«. Tot așa și dl Putici.

Artistele au primit câte un frumos buchet de flori. Concertul s'a sfârșit la miez de noapte. Mulți din cei de față s'au depărtat ducând cu sine cele mai dulci impresii, dar partea cea mai mare a rămas până târziu petrecând în veselie câteva momente de legătură prietenească în onoarea artiștilor noștri.

Prevestitori ai vremilor mai bune primii prietenii noștri de recunoștință, dragostea inimii noastre de-a vă vedea cât mai des.

Petru E. Papp

dențimea universitară română, crede că e un moment fericit de a-și exprima devotamentul lor către suveranul iubit al țării și îi doresc o viață lungă spre a fi mai departe conducătorul norocos al neamului românesc».

Românii arădani la Expoziție!

Biroul escurzionii arădane aduce la cunoștință că a fixat eri timpul plecării pe 15 Septembrie st. n.

In ziua aceasta, Sâmbătă va fi întâlnirea la 10 oare a. m. în Baziaș (la Dunăre) a tuturor escurzionistilor cari vor pleca din diferite părți.

Escurzionistii din Arad, vom pleca împreună Vineri, la ora 5 cu trenul la Timișoară, unde vom dormi peste noapte, ca să putem lua dimineața trenul spre Baziaș, care ajunge aci la 9:25. Pentru noaptea ce o vom petrece în Timișoara vom exoperă la hotelul de quartire efine.

Escurzionistii din alte părți vor trebui să plece asemenea din vreme ca în Baziaș să fie întâlnirea generală.

De aci vom imbarcă vaporul Societății de Navigație Austriacă, — care ne-a acordat un favor de 50% și vom ajunge la ora 6 în Turnu-Severin.

Programul dela Turnu-Severin încolo se va fixa ulteior.

Pentru orientarea publicului, cu privire la spese, birou a făcut socoteala, că din Arad-Baziaș-Turnu-Severin-București și retur București-Sinaia-Predeal-Arad, spesele de transport fac în total de persoană 25 cor. 45 fil.

Aducem deocamdată aceste la cunoștință pentru orientarea publicului și rugăm pe cei-ce doresc a se atașa să grăbească cât mai iue, pentru a putea da exact numărul participanților comisariatului din București, ca să ne poată face dispoziții de incuarterare și primire.

In ziua de ieri s'au însinuat, plătind taxa la dl Vasile Goldiș deputat, 25 de inși, mulți din Hunedoara și din comitatul Aradului.

Rugăm ca numai cu întrebări la care n'are deslășire foaia să se adreseze d-lui Sever Boc, redactorului »Tribunei«.

Biroul.

Din străinătate.

Țarul dorind să abdice.

»Standard« află din Petersburg că starea de surescitare a țarului crește din zi în zi. Țarul și-a pierdut ori-ce speranță de îndreptare a actualei situațiuni din Rusia.

De două ori a declarat familiei sale că e ferm hotărât să abdice și numai intervenția energică a marilor duci l-a făcut să renunțe la planul său.

El pregătește acum un manifest către guvernori și autoritățile civile, prin care le rogă ca cu toate atentatele să rămână credincioase guvernului.

Știri dela Expoziție.

Joi la ora 10 dim. s'a făcut inaugurarea palatului artelor în prezența unui public distinct.

Ceremonia s'a deschis prin intonarea marșului »Deșteaptă-te Române« de orchestra oficială a expoziției, sub direcția dlui Strauss.

Di dr. Istrati a ținut o cuvântare caldă arătând importanța acestui palat al artelor și cauza pentru care n'a fost deschis mai de grabă.

»L'am fi putut deschide din Aprilie, a spus dsa, dar nu se putea să așezăm niște tablouri de valoare pe niște pereți cari, prin forța lucrurilor, erau umezi. A trebuit să așteptăm să se încălzească vremea și pereții să se usuce bine, ca să procedăm la aranjarea tablourilor«.

Di dr. Istrati arată apoi cum în incinta palatului e reprezentat trecutul, prezentul și viitorul țării. E Sarmisegetuza, Târgoviștea și Suceava, cele trei cetăți cari intrupează forțele trecutului nostru până la prima lui manifestare, e mormântul lui Ștefan-cel-Mare, sunt oamenii cari au muncit pentru a ne da România modernă, e viața artistică, culturală, istorică și militară a țării.

Di Istrati constată apoi, că din cele patru expoziții actuale în Europa, expoziția noastră e incontestabil cea mai frumoasă și că e o onoare pentru acei cari sunt inzultați din cauza ei.

Di dr. Istrati mai arată că cea mai mare parte din bogăția istorică, colecționată pentru secția retrospectivă a palatului, a fost adunată de d-nii C. N. Mihăilescu și Mironescu, cari s'au coborât printre țărani ca să culeagă documente interesante. Și pe când atâția alții — spune dsa — n'au dat nimic, țărani s'au oferit cu grabă să împrumute sau să dăruiască obiecte istorice pentru palatul artelor.

Di dr. Istrati spune mai departe că încurând va veni în capitală dl Alexandru Martini, consilier municipal al Romei, pentru a oferi oficial palatului artelor lupoaica ce e expusă acolo. Muzeul din Belgrad a pus la dispoziție bustul în bronz al lui Traian; un alt bust în bronz l'a oferit dl Șutzu. Cele mai multe tablouri ale lui Grigorescu au fost oferite de regina.

După terminarea cuvântărei orchestra a intonat imnul regal.

La apoi cuvântul dl ministru de domenii I. Lahovary, care spune că în această zi mare, când se inaugurează palatul artelor, să trecem peste orice păcate și să ertăm pe cei greșiți.

Dsa face elogiul dlui dr. Istrati, numindu-l un educator al neamului, un cicerone de o natură specială și măreață.

Dsa arată apoi că mândria unei națiuni e virtutea ei și că din ea rezultă factorii de prosperare ai națiunii. Noi avem un trecut și o origină cari dovedesc că tot ce suntem e numai prin noi înșine și că avem dreptul de a fi stăpâni pe mândria virtuții noastre.

Europa a văzut cu mirare cum, într'un timp așa de scurt, s'a întemeiat regatul român și ea știe că numai prin jertfa noastră am avut independența.

Noi avem în sânge forța necesară pentru a păstra patrimoniul de glorie ce ni l'au lăsat părinții noștri.

Di Lahovary spune apoi: să nu se mire străinii dacă în acest palat al artelor nu vor găsi, de pildă, un Rafael, deoarece noi suntem abia în dezvoltare în privința artei și astfel cum se prezintă forțele artistice ale țării noastre, această plantă de lux numită artă are menirea să crească și să înflorească din ce în ce mai mult.

»Nu va întârzia timpul, și el e prea aproape, când va apare geniul care să ne aducă gloria definitivă«, încheie dl ministru Lahovary.

Ambele cuvântări au fost aplaudate de publicul puțin numeros, dar ales.

Orchestra a executat în urmă următorul program: rapsodia română Nr. 1, de M. Mărgăritescu; Visul. In crâng, hori de G. Ștefănescu și balet din opera »Petru Rareș« de Ed. Caudella.

Corurile Bănățene la Expoziție. Ni-se scrie din T.-Severin: Vineri 25 crt. vor intra în țară prin Vârciorova alți 600 de excursioniști bănățeni. Intre ei sunt și câteva societăți de cântări, cari pleacă la București.

Societatea de cântări »Doina« din T.-Severin compusă din 110 membri le va eși înainte și dela Vârciorova vor porni cu toții la București.

Pentru Sâmbătă 26 crt. și-au dat întâlnire și alte societăți românești de cântări din Ardeal și din Bucovina.

Situația în Rusia.

In varșovia în tot momentul se așteaptă să izbucnească revoluție pe toate terenele. Orasul e impresurat de miliție.

Contra trenului accelerat dintre Moscva și Petersburg s'a comis atentat, ce n'a izbucnit însă. Atentatorii la depărtare de dol km. dela Moscva au pus sub șinele trenului o mare bombă. Inainte de sosirea trenului, bomba a fost găsită de păzitorul ce circula în acele părți și astfel fu mântuită de moarte viața alor două sute de călători, între ei un număr însemnat de notabilități.

Adunarea generală a fondului de teatru în Lipova.

Ziua II.

Este întâiul caz în istoricul societății, că pentru terminarea agendelor adunării generale a trebuit și o a treia ședință. Nu-i vorba, nu s'ar putea spune că ceva momente extraordinare ar fi necesitate aceasta a treia ședință, ci s'o spunem verde: mâncărimea de vorbă a oamenilor cari folosesc ocazii de aceste pentru a se pune în evidență. Atâta potop de vorbă ce deplasează discuția și cecece e mai caraghios confusionează chestiunile cele mai simple cari la sfârșit se desleagă aproape de sine însuș. Se privesc apoi toți celebrii oratori, când par'că unul se întreba reciproc, că adică la ce a și fost nevoie de aceasta interminabilă discuție, când ia era așa dela sine înțeleasă. Este acesta un urit obicei, care după părerea noastră trebuie stigmatizat, căci constituie un constant defect de frumseță al adunărilor și banchetelor noastre, la cari într'adevăr par'că numai aceia vorbesc cari nimic n'au de spus.

Ședința a fost deschisă prin presidentul Iosif Vulcan la ora 4 în prezența unui public puțin.

I-s'acordă cuvântul d-lui Dr. Aurel Cosma, care-și continuă referada asupra raportului general.

Espune propunerile comisiunii cari se primesc în parte modificate. De es. la propunerea comisiunii de a se urca premiile pentru cele mai bune piese teatrale la 800 și respective 500 cor. s'a primit contrapropunerea bine motivată a dlui Onițiu de a rămânea pe lângă premiile de pân'aci.

S'au primit apoi următoarele propuneri. Adunarea generală votează mulțumită protocolar institutului »Albina« pentru administrarea gratuită a fondului societății.

Adunarea generală exprimă la protocol și prin sculare condolențele sale pentru pierderea îndurată prin moartea valorosului ei membru fondator Matei Nicola.

Ad. gen. încredințează comitetului designarea locului viitoarei adunări generale.

A urmat apoi decernarea unui premiu pentru cea mai bună lucrare întrată la concurs.

S'a desfășurat plicul cu inscripția Nicolae Vulpe a autorului piesei »Sgârcitul«. Numele autorului, care este Romul Muntean jurist în Hațeg, a fost viu aclamat.

Terminându-se agendele, președintele închide adunarea generală printr'un emoționant discurs.

Perge és Rozslay utóda



Recomandă fabricație proprie de pluguri din cea mai bună calitate.

Pentru fie-care preț i-a răspundere.



Magazin mare de grape, ciururi, crama, zdrobitoare de struguri și tăietoare de paie.

fabrică de mașini și de pluguri pentru economie în Oradea-Mare.

— In momentul de a închide această adunare — a zis presidentul — dați-mi voe să-mi spun impresiile mele câștigate în decursul acestei adunări.

Numărul celor prezenți, precum și rezultatul material toate ne lasă impresia că adunarea din Lipova a fost una dintre cele mai succese. Înălțătorul serviciu divin, adunările noastre, banchetul toate s'au petrecut în chipul cel mai impozant. Este poate neobicit să relev de la locul acesta toate ce se țin la un banchet, totuși impresia ce mi-a lăsat mie banchetul de ieri, mă face să insist asupra toastelor ce s'au ținut, cari, s'ar putea spune, că nici nu erau toast, ci adevărate studii despre cunoașterea poporului nostru și a trebuințelor și nevoilor lui. Indesebi trei toast ne-au rămas adânc întipărite în conștiința tuturora.

Întâiul rostit de scumpul meu coleg dl *Virgil Onițiu*, care a ținut o adevărată vorbire de erudiție. Al doilea a fost al iubitului coleg din comitet dl *Vasilie Goldiș*, care într'atâta ne-a încântat încât în întâiul estaz am alergat la dânsul și l-am sărutat. Era sărutarea bucuriei, că sunt și între noi bărbați, cari se înalță sus prin distinsele calități cari îi împodobesc. A treilea a fost al neobositului nostru secretar dl *Dr. Iosif Blaga*, care cu tot talentul său și cu tot focul inimii sale românești a făcut un adevărat studiu al năzuințelor noastre culturale în stat. Le mulțumesc din inimă la toți trei pentru momentele de înaltă plăcere pe cari ni le-au procurat.

Am lăsat mai pe urmă mușumita profundă ce o datorăm bravei noastre inteligențe din Lipova, care în entuziasmul ei pentru cultura națională, a izbutit să facă adunarea aceasta generală. Se va lăuda numele ei în toată lumea românească unde va ajunge vestea adunării din Lipova. Indesebi țin să remarc, fără intenția de a micșora vrednițiile tuturora, stăruințele pentru reușita acestei adunări a Rev. domn *Voicu Hamsea*, *Dr. Aurel Halic* și *Demetriu Roman* (Strigăte de să trăiască) cari mi-se pare că au stat în fruntea celor ce au obosit.

Presidentul își termină cuvântul de închidere într'un elan duios sfătuind să jertfim totul pentru cultura națională.

În numele publicului român din Lipova, a luat apoi cuvântul *dr. Aurel Halic*, mulțumind presidentului și comitetului pentru momentele de bucurie, ce-au procurat Lipovei în aceste zile înălțătoare.

— Soartea a adus cu sine — a zis dl *dr. Halic* — ca eu să fiu interpretul fraților mei din Lipova, să vă mulțumesc în deosebi Dvoastră dle prezident, cari n'ați pregetat a vini între noi chiar suferind, pentruca să ne adăpați la izvorul culturii naționale. Noi Lipovenii și nu numai noi ci întreaga vale a Murășului care ne-a dat obolul vă aducem sentimentele noastre de omagiu și recunoștință pentru aceasta, dorindu-vă încă mulți ani de viață pentru a vă vedea realizat visul cu ochii.

Toți cei de față alegă în jurul prezidentului stringându-i mâna, și aclamându-l cu însuflețire. Adunarea generală cu aceasta s'a terminat.

Balul.

După enorma aglomerație de ieri, dela teatru și concert, credeam că petrecerea de a doua seară nu va prea reuși. N-a fost așa. Ceva mai puțini, — ceea-ce însă n'a fost decât în favorul reușitei, căci o aglomerație ca cea de ieri ar fi făcut imposibilă petrecerea — un public însă de elită și-a petrecut într'o dispoziție foarte avântată până în zori.

Am încercat să fac (nu știu încât am reușit?) următoarea listă a doamnelor și domnișorilor cari au participat:

Doamnele: Doamna Iosif Vulcan n. Popovici Oradea-Mare, Hermina Maci, dna Brădean, dna Avramescu M.-Radna, Lucia Cosma Timișoara, Ana Dămăcuș, dna Vannay, Saveta Dămăcuș, Ana Nichici, Sofia Rafila, Ecaterina Cimponeri, Mina Lucaci, Cornelia Bota Dorgoș, Julia Onu,

Catinca Muntean, Olimpia Cioban, Iulia Dogee Lipova, Ecaterina Rista Mărioara Rista Ohaba-Sârbească, V. Bateș Conop, Lucia Barzu Bacamezeu, Juliana Buliga Dragșina, Victoria Onițiu Brașov, Lucia Șincai Vinga, Aurora Șuiaga Lapușnic, Laura Jorgovici Cuvești, Ecaterina Voniga Giroc, Maria Maleș, Maria Beleş Odvoș, Ana Oros, Ecaterina Halic, dna Bohescu, Iuliana Serb, Irina Roxin Lipova, Anuța Givulescu M.-Radna, V. Barbură Antonescu, Elena Godiș Arad, Maria Rusu Parța, Emilia Putici Cuvin, V. Victoria Babiș Conop, Aurelia Suciuc Labașinț, Paraschiva Călnicean Chesinț, Aurora Musca Govoșdia, Reasilvia Ceonța Arad, Iulia Savici Lipova, Ana Cărăbaș Vereșmort.

Domnișoarele: Valeria Papp, Cornelia Papp Budapesta, Dragina Onu Lipova, Antonela Bogoi Belotinț, Mărioara Muntean, Valeria Muntean. Vict. Homorogan, Mărioara Homorogan, Floarea Homorogan, Elisaveta Jurca, Elisaveta Jurca, Sofia Căprucean, Juliana Căprucean, Florica Velcu, Tinca Velcu, Elena Trif, Cornelia Boar, Maria Nedelcu, Saveta Ciorogari, Iulia Dămăcuș, Anastasia Putici, Catarina Marinescu, Aurora Cimponeri, Maria Mateiu, Sofia Dămăcuș, Cornelia Dămăcuș, Veturia Oros, Vioara Evuțianu, Aurora Serb, Mărioara Roxin, Hortensia Evuțianu, Ghisela Evuțianu, Eugenia Vuia, Elena Dămăcuș, Angheluța Nichici toate din Lipova, Nuțica Petrovici, Alexandrina Petrovici Cella, Anița Barzu Bacamezeu, Elena Haica, Mărioara Haica, Sidonia Morari, Lucreția Morari, Iulia Erdélyi, Letița Dimitrescu, Victoria Dimitrescu, Vioara Evuțianu, Minerva Ceonța, Felicia Ceonța oate din Arad. Sofia Neiculescu, Liviuța Neiculescu Toc, Aurora Musca Govoșdia, Aurelia Maci Căpruța, Ecaterina Moș, Silvia Moș, Aurora Moș Chesinț, Lubița Ganea Semlac, Letița Suciuc, Aurelia Suciuc Labașinț, Cornelia Lugojan Nădlac, Aurelia Crainic Chisetău, Sofia Despa Dumbravița, Virgilia Branisce Brașov, Anuța Cismaș Gurba, Mărioara Jorgovici Margitamar, Iuliana Moisescu București.

Primul Quadril s'a dansat de o sută de părechi. Aranjeat de dnul *dr. Aurel Boca* din M.-Radna.

Prima Romană s'a jucat de 60 părechi. Aranjeată de dl Nicolae Iancu referent la Reuniunea de Agricultură din Timișoara.

Discursul

dlui Voicu Hamsea protopopol Lipovei, rostit în ședința I a adunării fondului de teatru în numele Lipovenilor ca răspuns la cuvântul de deschidere al prezidentului Iosif Vulcan.

Magnifice d-le președinte!

Mult onorat comitet!

Onorată adunare generală!

Implinesc o prea plăcută datorință, când iau cuvântul, ca în numele poporului român din Lipova și jur, să dau refrenul cuvenit la cuvântul prezidial de deschidere a acestei adunări generale.

Poporul român din Lipova și jur, serbează astăzi, pe lângă marea sărbătoare bisericească a Adormirii P. Sf. Născătoare de Dzeu, și o mare și însemnată sărbătoare națională când primește în mijlocul său societatea pentru fondul de teatru național și respective pe bravii ei conducători: mult meritatul ei președinte și pe membrii comitetului acestei societăți și dacă conform năzuințelor noastre, ne succede a-i primi cu demnitatea cuvenită, vom avea nu numai mângâierea sufletească, că am corăspuns proverbialei ospitalități a Românilui, dar vom simți și o mândrie națională.

Din cuvântul de deschidere, precum și din rapoartele anuale edate până acum de comitetul societății, am luat cu multă plăcere, la cunoștință că aceasta societate, sub înțeleapta conducere a

mult meritatului președinte Iosif Vulcan și a comitetului actual, încât ne asigură speranță, că nu este departe timpul, când conducătorii ei și alătura cu dânsii întreg poporul român vom putea gusta și ne vom putea îndulci de fructele binefăcătoare și educative ale acestei societăți.

Este deci bazată fala noastră, când, Magnifice dle președinte și on. comitet, ne-ați onorat cu ținerea acestei adunări generale în opidul nostru Lipova, căci prin aceasta ne-ați oferit ocaziunea, de a contribui și noi poporul român din aceste părți, după modestele noastre puteri, cu tributul nostru material și moral, la înflorirea acestei societăți, prin ce ne-ați dat îndreptățirea de a ne fâli și noi că am contribuit la progresul culturii naționale a poporului nostru. Căci aceasta călduroasă societate, născută din o călduroasă dragoste de neam, e menită a formă o zală puternică în șirul acelor instituțiuni și societăți, cari chemate sunt a cultivă și educă poporul și astfel a pregăti viitorul neamului nostru și a-i câștiga un loc de onoare între popoarele culte europene și special a-l ridică la vază și onoare între națiunile din această țară. E firesc și natural deci, ca toți Români cu adevărată iubire ce neam să se grupeze sub stindardul național la o conlucrare comună și mănoasă, cum ne-o oferă și societatea pentru fondul de teatru, în care conlucrare ne putem afirmă ca și element de cultură astfel cum se recere dela orice națiune conștiința de existență și viitorul ei.

A fost o bună idee, când conducătorii acestei societăți, a luat deciziune ca adunările generale ale ei să fie ambulante, ca să se țină în an să se țină în diferite centre românești, ca astfel întreg poporul românesc să se poată încălzi la tocul culturii naționale și ca să se entuziasmeze la muncă sub stindardul societății, car și pentru înșasi societatea a fost și este de lipsă aceasta, ca pe deoparte să atragă atențiunea tuturor de toate părțile asupra ei, spre a da posibilitatea și impuls de a contribui cu toții, cu prijinul moral și material; de altă parte ca societatea și respective conducătorilor ei, să li-se dea posibilitatea a cunoaște atât virtuțile cât și peatele întregului popor român, căci numai acela care crește și se dezvoaltă în patria sa, în mijlocul poporului său, care urmărește precum virtuțe, așa și păcatele, păsurile și nevoile neamului său, acela le poate înțelege și poate află mijloacele de vindecare.

Urmând deci a studia poporul și prin instituțiuni culturale, nizuind a-l cultivă și luajna pe toate terenele, vom putea promovă cultura românească, și numai astfel puterile intelectuale și materiale ale poporului nostru, nu se vor perde în vânt.

Societatea fondului pentru teatru național și-a luat rolul greu de a studia în sânul poporului român, virtuțile ca și păcatele lui, și prin înființarea unui teatru național a combate și îndreptă vițliul, și a înălța virtuțile în poporul nostru, cultivă și păstrează limba și datinile străbune, întări în conștiința națională, a-l face puternic pentru tot ce e bun, frumos și folositor și de a-l înălța în cultură, vază și onoare la care vine unui popor, ca poporul român, carele capă calitățile cu cari l-a dăruit Dumnezeu, poate cu drept cuvânt să spereze un viitor demn și glorios.

Și acel viitor simțim că se apropie, prin dezvoltarea tot mai mult a simțului național și prin cultivarea acestui simț pe toate terenele și în toate mijloacele, dar mai cu seamă prin asociațiuni culturale, cum este și societatea pentru fondul de teatru național căreia în numele poporului român din Lipova și jur, îi doresc să crească și să înflorească, iar bravilor ei conducători, Magnificului ei dn președinte și onoraților membri ai comitetului le zic un călduros și frățesc »bin-a-ți venit« și rog pe Dumnezeu ca să vă dea tărie și zel, ca să puteți ca și până acum, cu zel și perseveranță bună ași duce la îndeplinire mărețul palat artistic al Thaliei române.

Să trăiți la mulți ani!

●◆● SEGEDINUL E ORAȘ VESTIT ●◆●



Acolo se pot căpăta cele mai ieftine Orologe și bijuterii, mai ieftine de cât ori unde. Nu-i de lipsă să ne dăm bani în mâini străine. Cine vrea să se convingă despre toate acestea, să ceară un catalog mare ilustrat, ce se trimite gratuit, dela *Schneider Samu, juaergiu în Szeged*. Acolo se capătă un orologiu de argint dela 5 floreni începând, inel de aur, cu 14 carat dela 2 fl. 50 cr. în sus, cercei de aur dela 1 fl. 50 în sus, lanț (colier) aur 4 fl. 50 cr. un orologiu de nikel dela 2 fl. 50 cr. în sus, un vecker dela 1 fl. 50 în sus.

mănăstirea Hodoș-Bodrog.

— Ziua mare. —

Ziua de Sta Măria-Mare, e adevărată zi mare de pelerinaj la mănăstirea, — unică română — Hodoș-Bodrogului.

În vremea era foarte îndoelnică, și nime nu sigur de va merge pe senin sau ploae, toți poporul a fost în număr cu mult mai mare ca în trecuți.

Se știe că Românul cât de mult ține la așezămintele sale strămoșești.

Doamne! cum ar înflori acestea și cum tot tare s'ar însufleși poporul pentru ele, dacă vede în multe locuri nepăsare și rea voință de la aceia, cari după chemarea lor îndatorită să lucreze din răspuțeri pentru întărirea popoului tot mai mult în simțământul religios, și în credința cătră Dumnezeu și sfânta noastră biserică, și în iubirea față de tot ce am moștenit dela moși-strămoși.

De durea inima și simțiai neliniște sufletească, și poporul din comune cu 2—4 preoți venind să se închine și femeii și copiilor.

De altă parte ne-am înveselit văzând și pășind buni ca cei din *Sâmbăteni* venind amândoi sărind acasă numai pe cel mai bătrân ca să se închină celor rămași! — Bine a-ți făcut, iubite!

Și tineri, întreg poporul s'a bucurat de veșta noastră. Unde sunt doi preoți, unul tot pe una parte cu poporul făcându-i — odată — mângâiere și alinare sufletească, deși ei nu sunt cuprinse în »Norma».

De ce ne vrea să vază cât de mult ține poporul nostru la biserica sa, poftescă în viitor la Sta Mărie-Mare la Bodrog și se va închină.

Părintele Archimandrit și stareț al mănăstirii, a venit cu poporul cu adevărată dragoste părintească, și în toate olatele mănăstirii, multe anume, ca să se poată adăposti peste noapte. Dar poporul nu merge la mănăstire să doarmă, ci să se închine Domnului, priveghind. Am priveghiat și înțeleștii și ne-am interesat de rugăciunile și cântările lor. Dar cine ar fi și putut dormi în atâta mulțime (ca la 10—12 mii de credincioși) priveghind și rugându-se; încunjurând și ziua și noaptea mănăstirea într-o cântări de laudă și mărire. Slujbe Dumnezeești sus, jos, în biserică, prin curte, pretutindenea, căci P. C. Sa și părintele Archimandrit Augustin *Hamsea*, a îmbrăcat toți preoții la diferite locuri, și aceștia făcând rugăciuni, spovedeau, cuminecau, slugiau și cântau. Așa ne-am pomenit că suntem în ziua de marți a marelui mare la 9 ore și se începe sta Liturghia. A slujit Părintele *Hamsea* cu ajutorul preoților: *George Ciobriș* (Giula Vârșand), *Fabrițiu Ciobriș* (Sâmbăteni), *George Turic* (Otlaca), *Avram Popa* (Socodor), *Cornel Papp* (Zărand), *Avram Tiuca* (Alios), *Milente Papp* (Drau), *Ștefan An* (Arad), și *Ștefan Tulbure* (Arad). Cântările le-a cântat foarte bine și cu glasuri răsunătoare sub conducerea lui *Ștefan An*. Au cântat li-

tergi de G. Dima. Sub decursul liturghiei P. C. și părintele Archimandrit a tuns într-un diacon — și pe învățătorul și cleric absolut *Petru Cipou* (Lucșoara (Biharia), care a venit cu o mulțime de credincioși bihoreni.

După sta liturghie și frumoasa predică a părintelui archimandrit Augustin *Hamsea*, plină de învățături bisericesti și practice, poporul și-a luat rămas-bun și s'a reîntors în casele religioase fie-care la ale sale.

Se știe că de comune bisericesti au luat parte în pelerinajul din ast an. Au fost comune reînviolate până la 4—5 sute credincioși.

Și mai veni la Santa-Mărie-mică, și Ziua crucii și închee șirul serbărilor de pelerinajiu din anul acesta.

Peregrinul.

Din Maramurăș.

Primum următoarea convocare:

În urma decisiunii comitetului »Asociațiunii noastre am onoare a te invita la adunarea generală a Asociațiunii pentru cultura poporului român din Maramurăș, ținândă în 7 Septembrie st. n. în școala gr. cat. română din Siget înainte de ameză la 10 ore.

Obiectele de pertractare vor fi:

1. Alegerea oficianților și a comitetului asociațiunii.

2. Referada comitetului revăzător a rațiunilor asociațiunii de pe anii 1903, 1904 și 1905, împreună cu referada cassarului asociațiunii Dr. Ioan Mihalyi.

3. Referada vicarului Tit Bud ca director a convicțiunii despre progresul elevilor din convinct de pe anul școlar trecut și în genere despre starea convicțiunii.

4. Alegerea unui prefect pentru convicțiunea asociațiunii.

5. Referada despre trimiterea tabloului prezențelor asociațiunii și a bisericilor vechi maramurășene la expoziția etnografică și istorică-culturală din Sibiu.

6. Referada despre tipărirea analelor asociațiunii dela 1860—1905.

7. Pertractarea propunerilor. Siget, la 21 August 1906.

Petru Mihalyi,

ablegat dietal, președintele asociațiunii.

NOUȚĂȚI.

ARAD, 1 Septembrie 1906.

— **Regele la manevre.** Din Ischl se vestește că regele a călătorit cu tren separat la Tesen. La gară a fost întâmpinat de notabilități. Orașul e iluminat și frumos împodobit. Regele a descins în castelul prințului Friderich. Regele va lua parte la manevre care se vor ține pe teritorul dintre Beschisi și Odera.

— **Cauza morții baronului Krieghamer.** »Budapesti Hirlap« publică un articol senzațional asupra cauzei morții baronului Krieghamer, fost ministru de războiu al Austriei. Ziarul spune că baronul Krieghamer a murit în urma unei răni căpătate la o vânatoare a Curței.

La vânatoare participau, prințul Leopold de Bavaria, împreună cu fiii săi Conrad și George de Bavaria, împăratul Francisc Iosif, marele duce Francisc Salvator, aghiotantul Paar, căpitanul de gardă Ludvig Paar, fostul ministru de agricultură al Ungariei Arthur Zeilig, prințul Ditrigstein, doctorul Curței Herzel și baronul Edmund Krieghamer.

Primul glonte tras de prințul George de Bavaria, nimeri din greșală pe baronul Krieghamer. Imediat i-s'a dat ajutoarele necesare, dar totul a fost zadarnic; se infectase sângele rănitului. Toate acestea au fost ținute în secret și lumea care nu știa nimic a rămas foarte surprinsă la vestea morții baronului Krieghamer.

— **Demonstrări antimaghiare în Fiume.** Ziarul »Fiumei Hirlap« ce ne-a sosit Vineri la redacție, scrie pe larg despre un scandal, — la tot cazul provocat de Maghiari. Provocătorii și-au luat răsplata bine meritată, căci au fost huiduiți batjocoriți, și după cum spune susnumitul ziar chiar bătuți.

Lucrul s'a întâmplat așa, că o muzică engleză de-acolo a intonat imnul regal. Deja când sunaseră primele acorduri, Ungurii au isbucnit în strigăte selbatice, contra acestei cântări. Oamenii de cinste, cari respectează drepturile tuturor n'au

putut suferi aceasta batjocură, de aceea demonstrațiilor și gălăgioșilor Maghiari le-au făcut ripostări meritate. S'au făcut apoi încăierări și provocătorii au păpat-o nespălată.

Și după cele întâmplate tot ei vor zice, că sunt mai loiali — firește — noi încă putem să le credem dacă zicem c'au suferit pentru Gotterhalte.

— **Brutalitățile Japonezilor.** Un ziar din Petersburg dă următoarele detalii despre brutalitățile Japonezilor manifestate față de Ruși în ultima luptă. După bătălia dela Rycrov Japonezii au încunjurat o parte a miliției de sub conducerea căpitanului Gonciarevco. Deoarece Gonciarevco n'avea muniții, a voit să se predee și s'a trimis doi soldați să pertracteze cu Japonezii. După un timp oarecare, unul dintre ei s'a reîntors și-a spus că Japonezii primesc predarea. După desarmare Rușii au fost duși în satul Palevo. I-au împărțit în grupe și i-au legat. Cadeții au fost târșiți pe câmp și puși pe rug. Un timp s'au auzit strigăte groaznice, apoi a urmat o tăcere adâncă. La miez de noapte Japonezii s'au reîntors și de zece ori au împușcat asupra Rușilor legați. Apoi cu baionetele lor i-au străpuns.

— **Maghiarizare de nume.** George Gânsă (Gânscă) de fel din Valcăul unguresc, domiciliat în Oradea-mare și-a maghiarizat numele în »Károlyi«.

— **Cutrămur de pământ.** Din Hamburg se telegrafează, că ieri a fost în Altona și Arica cutrămur de pământ. Mai multe case s'au dărâmat iar 28 de oameni și-au pierdut viața.

— **Intru mărirea lui Dumnezeu.** Ni-se scriu următoarele: La stăruințele vrednicului nostru părinte Romul Nestor, credinciosul Vasile Marienuț și soția Cristina din Cenadul Unguresc a dăruit pentru sta noastră biserică un rind întreg de odăjdii bisericesti în preț de 370 fl.

Credinciosul de mai sus a făcut și de altă dată dăruiri pentru sta biserică, cumpărând un clopot în preț de 2400 cor.

Când vedem un atare creștin cu frica lui Dumnezeu nu putem să nu ne exprimăm părerea de bine și să-i mulțumim și pe aceasta cale pentru mărirea faptă. *Ciănădanul.*

— **Studentele ruse.** Pentru prima oară de când există Universitatea din Petersburg s'a permis acum femeilor să asiste la cursurile tuturor facultăților, ca studente externe și la lecțiile de științe economice dela școala poli-tehnică.

A fost respinsă cererea ca femeile să poată urmări ingineria.

— **Greva secerătorilor din Italia.** Tot așa că la noi poporul italian muncitor e asuprit din partea marilor proprietari. Neputând suporta greșile sarcini, ce le impun proprietarii, muncitorii din părțile orașului Milano în număr de 36.000 s'au pus în grevă.

— **Un adevărat tezaur de casă.** Cel mai bun și mai practic sfetnic de casă e albumul editat de curând și apărut în editura firmei *Keleti* I. această fabrică de primul rang al metropolului nostru.

Acest op măreț care e împodobit cu circa 3000 ilustrațiuni, și cu îndrumări folositoare la întrebuițare, e provăzut cu tot felul de explicațiuni, arată toate recuizitele trebuincioase la îngrijirea bolnavilor, restabilirea sănătății și a comodității, astfel, că cu acelea se pot deprinde și le pot întrebuiți și laicii. Recunoștință merită editorului și pentru aceea, că în op, recuizitele pentru diferite boale sunt corespunzător și sistematic grupate și clasificate. Editorul pune gratuit la dispoziția tuturor astfel de articlii neceșari, dacă se adresează către dânsul.

— **Femeile engleze,** nici odată nu folosește la față decât »Lapte de castravete« ce se găsește în adevărata calitate engleză în farmacia Balassa

INSTRUMENTE NECESARE LA ORI-CE ECONOMIE.

o o o o „Ciururi-Kalmár“ adevărate și mașini pentru curățirea sămânțelor de trifoiu. o o o

Cele mai renumite în toată țara și cele mai ieftine și de construcția cea mai bună.

Fabricăm din materia de prima calitate din patrie în diferite mărimi, în diferite construcții, corespunzătoare tuturor cerințelor economice, mașini pentru curățirea grânelor, ciururi de pleavă, mănate cu mâna ori cu motor. Rugăm să cereți catalog gratuit despre noutățile noastre de un an. La ori ce cerință răspundem prompt și fără nici o plată.

FABRICA DE MAȘINI DE GRÂNE alui KALMÁR ZS. ȘI SOTUL HÓDMEZŐ-VASARHELY.

Telefonul 69.

În Aiud premiat cu premiul mare de aur. Titlu în caz urgent: KALMAR-restagyár.

Numărul Telefonului 69

K., în Budapest—Erzsébetfalva. E de efect sigur și e nesticăcios, ce deja după folosire de 2—3 ori înlătură ori-ce pete de pe față și aceleia îi dă tinereța și fineța.

Să grijim ca pe fiecare sticlă numele «Ballassa» să se găsească. Sticla cu 2 coroane, săpunul englez de castraveț 1 cor., pudră de castraveț 1:20. Se află în toate farmaciile. Prin poștă se capătă din farmacia lui Ballassa Kornel, Budapest—Erzsébetfalva.

Se capătă în Arad la farmacia Földes Kelemen și la drogueria lui Vojtek și Weisz.

— In Arad, strada Forray-u. 2/b, vis-à-vis de drougheria Nádas, orolojerul și juvrajul

Zinner Vilmos

desface prăvălie de oroloage și juvaerice, ba chiar vinde prăvălia.

— Prima lugojană, fabrică de cement și betonizare mare întreprindere, a cărei anunț publicat în foaia noastră, îl recomandăm în atențiunea publicului cetitor și provocăm pe tot natul, carele are lipsă de fabricatele pregătite prin firma de sus, ca să se adreseze cu încredere dlui fabricant de cement *Knott Jozsef*, care cu îndătinata-i afabilitate și bucuros va servi cu tot felul de desluciri, cu deseme și preliminar de spese. Cancelaria firmei și fabrica e pe calea Buziaș, în fală cu casa vămii, unde doritorii de a vedea fabrica sunt binevăzuți.

— Atragem atențiunea on. cetitori asupra nuntului *Linoleum (Blum)*.

— Atragem atențiunea onoraților nostri cetitori asupra inseratului *Fischer Simon* din Arad.

— Oroloage ieftine și juvaerice pe lângă prețurile cele mai avantajoase se pot capătă la *Deutsch Izidorné*, palatul contelui *Nádasdy*, strada *Forray*.

— Și cea mai frumoasă floare se vestește dacă nu grijești de ea. Și frumseța feței se vestește, dacă nu te îngrijești de ea cu multă băgare de samă. O față frumoasă, tină și curată poți avea pururea, numaidacă folosești *Crema de lacrimioară a lui Vasváry*.

Aviz.

Onorații oaspeți, cari doresc a lua parte la adunarea generală a »Asociațiunei« ce se va ține anul acesta la Brașov, în zilele de 8/21 și 9/22 Septembrie, sunt rugați, ca — pentru îngrijirea de cvartire — să se anunțe la președintele comisiunii de încvartire dl *Nicolae Bogdan*, prof. str. *Caterinei 15*, cel mult până în 28 Aug. (10 Sept.)

Totodată se aduce la cunoștință, că comitetul poate va fi silit să angajeze și cvartire, cari vor trebui plătite. De aceea on. oaspeți sunt rugați, ca la anunțare să se declare, că la caz când nu se vor afla cvartire gratuite li-se pot angaja și cvartire cu plată, rămânând în grija comitetului ca prețurile să fie moderate.

Bursa de mărfuri și efecte din Budapesta.

Cota oficială pe ziua de 31 August.

INCHEEREA LA 12 ORE:

Grâu pe Oct. 1906 (100—cigr.)	7:20 — 7:21
Secară pe Octomvrie	6:12 — 6:13
Orz pe Octomvrie	6:68 — 6:69
Cucuruz pe Iulie	6:63 — 6:64
Cucuruz pe 1907	5:13 — 5:14
Grâu pe Aprilie 1907	7:47 — 7:48

INCHEEREA LA 5 ORE:

Grâu pe Octomvrie 1906	7:17 — 7:18
Grâu pe Aprilie 1907	7:45 — 7:46
Secară pe Octomvrie	6:10 — 6:11
Ovăs pe Octomvrie	6:48 — 6:49
Cucuruz pe Iulie	6:64 — 6:65
Cucuruz pe 1907	5:13 — 5:14

Târgul de porci din Kőbánya.

De prima calitate ungară: Bătrâni, grei părechea în greutate peste 400 kgr. 112—113 fil.; bătrâni mijlocii, părechea în greutate 300—400 kgr. — fil.; tineri grei în greutate peste 320 kgr. 119—120 fil.; calitate sârbească: grei părechea peste 260 kgr. 122—123 fil.; mijlocii părechea 250—260 kgr. greutate 126—127 fil. Ușori până la 240 kgr. 116—118 fil.

Redactor responsabil: Sever Bocu.
Editor proprietar: George Nichin.

In esclusiva magazină a fabricii de pânuri au sosit noutățile de toamnă.

O întreagă uniformă de haine bărbătești 3 metri pânură de lână fl. 3.90—4.45—5.40—6.60—7.95.

In provincia trimitem mustre. Pentru un parde-siu ori palton 2.20 cmt. fl. 6.60—7.50.

Peptare după moda franceză în prețurile cele mai convenabile.

Pentru copii se capătă remășițe.

Cu stimă

Leichner és Fleischer

magazinul fabricii de pânuri în Arad, Sabadságtér 17.

Loc deschis.

Am onoare a aduce la cunoștință onoraților public, că începând din 1 Septembrie a anului curinte am

cumpărat atelierul de fotografie a lui Klapok Alajos,

din palatul minoriților, Strada Weitzer Nr. 2, și acolo sub conducerea bărbatului meu voi deschide atelier de pictat și fotografie corăspunzător cerințelor moderne

Cu deosebită stimă

Balassa (Blaschka) Ernőné.

A V I S.

Conducerea prăvăliei mele de ghete, pălării și tot felul de albituri, anume: cămăși, gulere, mangete, cravate, umbrele, batiste de buzunar, mănuși ciorapi, flanelle *Jäger etc. etc.* cu ziua de azi am predat-o spre conducere

dlui **Petru Moșescu,**

care timp îndelungat a mai funcționat în prăvălia mea.

Cu toată stima:

Buchsbaum et Co

Arad, strada Atzél Péter nr. 3.

O familie română din Arad, care are numai o fetiță pe clasa a II. civilă, ar primi în cost și cortel 1—2 fete de 10—12 ani pe lângă prețuri foarte moderate.

A se adresa la *Administrația acestei foi.*

Stabiliment de hydrotheraphie:

Wällischhof

stațiunea de tren și postă Brunn-Maria-Enzersdorp, 30 min. departe de Viena.

Aranjament modern

(pe lângă hydrotheraphie complectă, băi de soare, de aer, de acid carbonic și electric, massage, electrizare, gimnastică suedă, dietetică individualizată etc.)

Prețuri moderate.

Cu prospecte și informațiuni mai detaliate stă la dispoziție direcțiunea și medicul-șef al stabilimentului:

Dr. Marius Sturza.

7612/906 tkv. sz.

Együttes árverési hidetmény-kivonat

Az aradi kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Ispravnik Silvia kurticsi lakos mint jelentkező, Lerner J. és Társa b.-csabai cég, vb. Zeiner Ignátz utóda csődtömege aradi cég és Spielmann és Steing szintén aradi cég czuttal csatlakozóknak kimondott végrehajtóknak, özv. Ronsefeld Sándorné szül. Kurtág Már kurticsi lakos végrehajtást szenvedett elleni 300 kor., 20 kor., 684 kor. 68 fill. és 240 kor. 46 fillér tőkekövetelés és járulékaik iránti végrehajtási ügyében az aradi kir. törvényszék területén levő, Aradmegye Kurtics községében fekvő s a kurticsi 414. sz. tjkvben A+I. 12. sorsz. 475/2. lrzi szám alatt felvett 23. számú ház, udvar és kertek árverést 3635 koronában ezennel megállapított kikiáltásárban elrendelte, és hogy a fentebb megjelölt ingatlanság

1906. évi szept. hó 17. napjának d. e. 9 órakor

Kurtics községhezánál megtartandó nyilvános árverés megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanság becslésének 10%-át, vagyis 363 kor. 50 fillért készpénzben vagy az 1881. LX. tcz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított s az 1881. november hó 1-én 3333. szám alatt kelt igazságügyministeri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. I. LX. tcz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál elleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt szolgáltatni.

Kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság.
Aradon, 1906. évi augusztus hó 1. napján.

Akny,
kir. tvszék.

Numai până la 1 Octomvrie!

ARAD, piața Boczko

în o hală de proiecțiune, construită anume spre acest scop și provăzută cu cel mai mare confort posibil. — Cea mai însemnată întreprindere de acest gen, prin un locomobilă-dinamo propriu cu vapor, iluminată electric grandios:

Electro-Bioscopul lui Lilla (Cinematograf perfecționat)

TEATRU

pentru fotografii vii în cea mai mare perfecțiune. Distins cu „Premiul cel mare” la expoziția universală din Paris 1900 și Saint-Louis 1904. — Prezentat pretutindena cu cel mai mare succes.

Tot a doua zi program de tot nou.

... Schimbări de program rezervate

Reprezentanțiile zilnic la 7, 8 și 9 ore seara; în Dumineci și sărbători la 4, 5, 6, 7, 8, 9 și 10 ore seara.

PREȚUL LOCURILOR:

Locul I. 80 fil., locul II. 60 fil., locul III. 30 fil. Copiii sub 10 ani plătesc jumătate din preț. Copii și soldații de lașegent în jos la locul III. 20 fil.

Programe gratis.

Cu distinsă stimă

ERNESTINA LIFFKA
proprietară.

Glöckner József

Spălătorie chemică și atelier de oo o o vâpsit de haine. o o oo

Seghedin, strada Iskola n-rul 27. Timișoara-cetate. str. Hunyadi 6.

Curățește și vopsește tot felul de haine pentru femei, bărbați și copii, oo o o rolete și broderii. o o oo

Comande din provincie se efeptuesc punctual și prompt.

Mare magazin de specialități din Paris.

NOU

Aduc la cunoștința On. public, că
am deschis mare deposit

de instrumente medicale, legători, pentru vătămări,
fășii de legat pântecul, suspensorii, precum și
artefacte optice, ca: ochelari pentru teatru și tabere
.. .. militare și tot felul de ochelari

în ARAD, piața Andrásy Nr. 22.

Se roagă pentru binevoitorul sprijin cu stimă:

Deutsch Mihály.

NOU

Mare magazin de specialități din Paris

Mare magazin de specialități din Paris.

RESTAURANTUL Lengyel Testvérek

Avem onoare a atrage atențiunea p. t. publicului asupra fostului restaurant

KASS

acum preluat de mine și remaniat după cele mai moderne cerințe.

Cele mai fine și mai bune băuturi, precum vinuri, licheruri, șampanii, se pot căpăta aici.

Mâncările restaurantului nostru sunt neîntrecute.

000 Seară de seară muzica cea mai bună dilectează pe oaspeții mei. 000

000 Serviciu prompt, curat și conștientos. 000 Abonamente se fac cu prețuri moderate.

Cu deosebită stimă

Lengyel Testvérek
restaurantier.

Deschidere de prăvălie.

Am onorul a aduce la cunoștința P. T. Public, că am cumpărat restaurantul de bun renume

„888“

și-l voi conduce ca proprietatea mea. Publicul va fi servit cu vinurile mele proprii de Paulis, precum și cu vinuri din viile Magnificențelor lor Dnii Purgly János, vin de Magyarád, cu de a lui Steiner Ferencz din Ménes și cu prețurile cele mai convenabile.

Imi iau voia totodată să recomand atenției P. T. public culina mea escelentă ungurească de Alföld, promițând, că prin serviciul prompt și atent voi procura momente plăcute de distracție P. T. public.

Mă rog de grațioasa părtinire a publicului și sunt

cu deosebită stimă:

Répásy Pál,
restaurantier.

Prima Lugojană fabrică maghiară de cement și betonizare întreprindere pentru edificări.

Fabrică în drumul Buziașului
în fața casei de vamă.

KNOTT JOZSEF

Cancelaria de zidire:
Telefon-nr. 119.

În fabrica mea sunt aplicați numai indivizii cei mai buni de lucru din capitală și mă rog, că precum până aci, așa și de aci înainte să fiu cercetat cu toată încrederea.

Primesc toate lucrurile aparținătoare acestei branse și susțin o magazină bogată de cement pentru țevii, sirme, trepte de piatră, vălăe, petrii la hotare, sămănătoare, fundamente la cuptoare, cruci la morminte. — Primesc mai departe edificare și betonizare de poduri mari și mai mici, conduceri de ape, vaduri, podimentare de terase, prevederea pe din jos a pereților cu table de mozaic, precum și cu table de cement în diferite colori.

Vinderea în mare și în mic a cementului de Portland și România.

Pentru pregătirea și calitatea celor aici înșirate primesc și oferz garanție.

La dorință servesc bucuros cu planuri și pliniminare de spese.

Alianța

Măestrilor de Mobile din Arad

vis-à-vis cu ușa principală a teatrului.

Recomandă bogatul magazin de mobila cea mai modernă, lucrată exclusiv de
maiestrii aradani

mare asortiment de perdele,

diferite covoare și couverturi

din scopul nostru a aduce în contact direct publicul cu maiestrii, punem la dispoziția
onoratului public.

**Mobila cea mai bună cu prețurile cele mai
favorabile.**

Cu planuri servim gratuit!

Cu planuri servim gratuit!

Protejarea onor. public o cere:

Az Aradi Butorkészítő Iparosok Szövetkezete
mint az Országos Központi Hitelszövetkezet tagja.

— Splendida iluminatie seara până la ora 11 —